

Sauðárkróki, 19. maí 2015

Atvinnuveganefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Atvinnuveganefnd Alþingis hefur óskað eftir umsögn Bygðastofnunar um frumvarp til laga um byggðaaætlun og sóknaráætlanir, mál 693.

Bygðastofnun hefur komið að gerð frumvarpsins og gerir því ekki efnislegar athugasemdir við það. Verið er að renna lagastoð undir sóknaráætlanir landshluta og stýrihóp stjórnarráðsins sem mun styrkja stöðu þeirra í stjórnkerfinu. Það er mat stofnunarinnar að tenging byggðaaætlunar við sóknaráætlanir landshluta og lengra áætlunartímabil muni styrkja byggðaaætlun. Einnig er jákvætt að gert er ráð fyrir auknu hlutverki sveitarstjórnarstigsins og landshlutasamtaka sveitarfélaga í aðgerðum í byggðamálum.

Ekki hefur verið fjallað um umsögnina í stjórn stofnunarinnar.

Virðingarfyllst

Guðmundur Guðmundsson
*Sérfræðingur á þróunarsviði
Bygðastofnunar.*

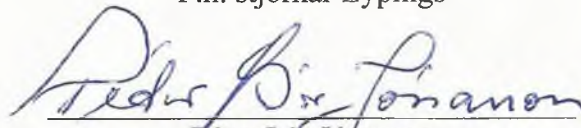
Akureyri 26. maí 2015

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Stjórn Eyþings hefur fengið til umsagnar frá atvinnuveganefnd Alþingis **frumvarp til laga um byggðaaáætlun og sóknaráætlanir, 693. mál.**

Stjórn Eyþings lýsir yfir ánægju með frumvarpið og telur brýnt að það verði samþykkt sem fyrst. Frumvarpið rammur inn og formfestir verklagið við gerð sóknaráætlana ásamt því að tengja saman byggðaaáætlun og sóknaráætlanir.

F.h. stjórnar Eyþings

Pétur Þór Jónasson
framkvæmdastjóri

Nefndasvið Alþingis
Kristjana Benediktsdóttir

Reykjavík 1. júní 2015
Tilvísun: FMS1505098 / 00.08.00

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um byggðaaætlun og sóknaráætlanir, 693. mál

Ferðamálastofa fagnar frumvarpi laga um byggðaaætlun og sóknaráætlanir og telur afar jákvætt að slíkar stefnumótandi áætlanir landshluta taki mið af öðrum opinberum stefnum. Í því samband telur stofnunin einnig vert að horfa til aukins mikilvægis stefnumótunar og áætlunargerðar í ferðaþjónustu á landsvísu sem og á einstökum landssvæðum.

Ferðaþjónustan hefur vaxið gríðarlega undanfarin ár og er nú ein stærsta atvinnugrein þjóðarinnar. Vöxtur hennar og starfsemi hafa mikil áhrif á byggðapróun, lífsgæði, hagsæld og atvinnusköpun á landinu öllu. Vert er að vekja athygli á að Ferðamálastofa gegnir lögbundnu hlutverki hvað varðar svæðisbundna þróun ferðamála, t.d. í gegnum samstarfssamninga við upplýsingamiðstöðvar landshlutanna, markaðsstofur landshlutanna og stuðning við ýmis konar þróunarverkefni á vegum ferðamálasamtaka og annarra grasrótahópa. Einnig hefur stofnunin hrint af stað ýmsum verkefnum á landsvísu s.s. kortlagningu auðlinda ferðaþjónustunnar og átaksverkefni í gæða- og öryggismálum.

Eins og áður sagði fagnar Ferðamálastofa umræddu frumvarpi en bendir um leið á mikilvægi þess að svæði móti sér stefnu hvað varðar þróun og uppbyggingu ferðaþjónustu. Sú stefna þarf að innihalda forgangsörðun verkefna og mælanleg tímasett markmið sem varða m.a. gerð skipulagsáætlana, mótun staðarvitundar dreifingu ferðamanna og uppbyggingu svæða.

Virðingarfyllst,

Ólöf Ýrr Atladóttir, ferðamálastjóri

Alþingi
Atvinnuveganefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík
(sent á rafrænu formi á nefndasvid@althingi.is)

Ísafirði 22. maí 2015

144. löggjafarþing, mál 693, frumvarp til laga um byggðaaætlun og sóknaráætlun.

Fjórðungssamband Vestfirðinga þakkar þessa umsagnarbeiðni og veittan frest til að skila umsögn.

1. gr. Fjórðungssamband Vestfirðinga (FV) lýsir stuðningi við meginmarkmið eins og þau eru sett fram í 1. gr. Frá því byggðamál voru flutt frá forsætisráðuneyti árið 1996 til fagráðuneytis, hefur orðið sú þróun að stjórnsýslan og löggjafinn hafa misst nauðsynlega yfirsýn um stöðu byggðamála. Einnig hefur ábyrgð og hlutverk ráðuneyta annarra en byggðamálaráðuneytis verið óljós og mótsagnarkennd, t.d. í skipulagi á þjónustu stofnana, staðsetningu opinberra starfa og í heilbrigðisþjónustu svo eitthvað sé nefnt. Ráðuneytin virðast þannig ekki hafa tekið nægilega ábyrgð á málaflokknum og skort hefur upp á að bein tengsl hafi verið milli aðgerða og stefnumörkunar. Í annan stað hafa málaflokkar þess fagráðuneytis sem fer með byggðamál haft meira vægi og viðfangsefnið í byggðamálum því orðið einhæfara en eðli málaflokksins kallar á.

Árétta verður einnig að meginmarkið 1. gr um eflingu sveitarstjórnarstigsins í málaflokknum er mjög mikilvægt.

2. gr. FV styður markmið 2. gr, enda er hér verið að koma á lögbundinni aðild allra ráðuneyta að málaflokknum og einnig að lögbinda samskipti við sveitarstjórnarstigið. Hér um margt komið á móts við þau atriði sem bent var í athugasemd við 1. gr. frumvarpsins.

Samkvæmt 2. gr. er ekki gert ráð fyrir aðild landshlutasamtaka að stýrihópnum, sem er í raun eðlilegt miðað við að þau fari með framkvæmd sóknaráætlana. Miðað við lykilhlutverk landshlutasamtaka í gerð og framkvæmd sóknaráætlana ætti þó að gera ítarlegri lýsingu á stjórnsýslulegum samskiptum landshlutasamtakanna við stýrihópinn. Dæmi hér um væri t.d. áheyrnarréttur við umfjöllun um framkvæmdamál og sameiginlegir fundir landshlutasamtaka og stýrihóps. Í annan stað þarf í framhaldi af setningu laganna, að taka til umræðu endurskoðun sveitarstjórnarlaga er varðar starfsemi landshlutasamtaka á grundvelli frumvarpsins.

3. gr. FV styður markmið 3. gr. frumvarpsins. Lenging á gildistíma áætlana er mikilvæg og í takt við breytingu á stjórnun opinberra fjármála samanber frumvarp til laga um opinber fjármál (206. mál, 144. löggjafarþing). FV væntir þess að breytingin auki stöðugleika í málaflokknum, þar með talið að fjárveitingar og markmiðasetning til lengri tíma verði raunhæfari.

Mikilvægt er að í 3. gr er nú lögð sérstök áhersla á að í byggðaaætlun verði tekið á stöðu svæða sem búið hafa við langvarandi byggðavanda. Þessi áhersla er til aukins stuðnings við megináherslur gildandi byggðaaætlunar, bæði hvað varðar stefnumótun og aðgerðir á slíkum svæðum.

4. gr FV styður markmið 4. gr. frumvarpsins og tekur undir athugasemdir í greinargerð frumvarpsins um að tekin verði til skoðunar aukin samþætting sóknaráætlana og svæðisskipulags sveitarfélaga.

6. gr. FV styður markmið 6. gr. frumvarpsins um að horft verði til landsins í heild í mörkun byggðaaætlana og sóknaráætlana með aðild höfuðborgarsvæðisins. Samskipti höfuðborgarsvæðis og landsbyggðanna einkennst of oft af meðvituðu eða ómeðvituðu skilningsleysi á stöðu landshlutanna og mikilvægi hvers og eins landshluta í hagkerfi landsins. Hér verða ráðuneyti einnig að ganga í takt, uppbygging velferðarþjónustu og innviða er lykilatriði til að heildstæð byggð verði á landinu öllu og á forsendum sérstöðu hvers og eins landshluta.

Fjárveitingar.

Sem að framan greinir þá styður FV markmið frumvarpsins og leggur áherslu á að það verði samþykkt. Fjórðungssambandið lýsir hinsvegar verulegum áhyggjum af framkvæmd á markmiðum frumvarpsins með tilliti til þess að ekki er gert ráð fyrir auknum fjárveitingum til að sinna málaflokknum. Núverandi stjórnvöld hafa lýst því yfir að efling málaflokksins á grundvelli tillagna fyrri ríkisstjórnar á árinu 2013 hafi verið innistæðulaus. Á hinn bóginn hafa núverandi stjórnvöld ekki markað aðra stefnu en að halda í horfinu, en eru þá jafnframt að samþykkja stefnu fyrri ríkisstjórnar sem skar málaflokkinn niður a.m.k um þriðjung fram til ársins 2013..

Í samningum um sóknaráætlun 2015-2019 eru gefin fyrirheit um aukið fjármagn til sóknaráætlana landshluta á samningstímanum sem þarf að standa við. Mikilvægt er að hafa hugfast að fjármagn í sóknaráætlanir landshluta byggist nú að langmestu leyti á framlögum sem áður runnu um fjarvegi menningarsamninga og vaxtarsamninga til verkefna í viðkomandi landshlutum. Eins var hluti af fjármagninu sérmerktur stuðningi við rekstur og uppbyggingu menningarstofnana, eftir að fjárlaganefnd Alþingis hætti að veita styrki til slíkra verkefna á landsbyggðinni á grundvelli umsókna til nefndarinnar árið 2011, í takt við ákvörðun Alþingis um breytta starfshætti. Sókn á sviði einstakra málaflokka í einstökum landshlutunum má ekki grundvallast á tilfærslu á fjármagni, á kostnað þeirra málefna sem áður hefur verið sinnt. Sóknin verður að byggjast á auknum tækifærum sem skapast með viðbótarfjármagni til sóknaráætlana.

Núverandi fjárhagsrammi er óásættanlegur og FV beinir því til atvinnuveganefndar að taka fjárhagsramma frumvarpsins til rækilegrar umfjöllunar.

Að auki bendir FV á eftirfarandi atriði.

- Vekja verður athygli á að í umsögn fjármálaráðuneytis kemur fram að seta í stýrihópi stjórnarráðsins er ólaunuð. FV telur að tryggja verði fjármagn fyrir vinnu stýrihópsins því ella sé hætt á að ráðuneytin geti sett fyrirvara um aukna þátttöku innan málaflokksins þótt lögbundin verði. FV telur hættu á að málaflokkurinn fái ekki þá nauðsynlegu athygli ráðuneyta sem hann þarf.

Eins er ekki gert ráð fyrir hækkun framlaga til Byggðastofnunar, sem tekur við nokkuð víðtæku hlutverki við framkvæmd málsins. FV telur mikilvægt að atvinnuveganefnd kalli eftir álit stofnunarinnar hvað þetta atriði varðar, t.d. ef hætt er á að stofnunin verði þar með að draga úr öðrum þáttum starfssemi sinnar.

- Tryggja verður að landshlutasamtök hafi burði til að vinna að sóknaráætlunum, þ.e. með fjármagni og sérfræðiþekkingu. Sé ekki vilji til að auka við fjárveitingar þá verður að opna á auknar heimildir úr Skipulagssjóði og auka þátt svæðisskipulags sem aðferð til stefnumörkunar og aukinnar sérfræðiþekkingar á málefnum landshlutanna.
- FV gerir athugasemd við framsetningu fjármála- og efnahagsráðuneytis í umsögn um frumvarpið þar sem tilgreindir eru þeir fjárlagaliðir sem snúa að því. Mætti við fyrstu sýn telja að um tæpum milljarði eða 973 mkr, sé veitt til verkefna á sviði menningar- og byggðamála. Það er ekki rétt, því ráðuneytið hefur sett að jöfnu framlög til reksturs, þ.e. fjárlagalið 05.542 Byggðastofnun, alls 342 mkr og framlög til verkefna-/sjóða, alls 649,2 mkr.

f.h. Fjórðungssambands Vestfirðinga

Aðalsteinn Óskarsson, framkvæmdastjóri.

Atvinnuveganefnd Alþingis
b.t. Kristjönu Benediktsdóttur
Skrifstofu Alþingis, nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni Umsögn um frumvarp til laga um byggðaaæltun og sóknaráætlanir, 693. mál

Ofangrein frumvarp barst Nýsköpunarmiðstöð Íslands til umsagnar 13. maí í tölvupósti.

Nýsköpunarmiðstöð telur markmið laganna mjög jákvæð, og telur að aukið samstarf og samráð milli aðila sem koma að byggðapróun sé til mikilla bóta. Nýsköpunarmiðstöð tekur undir mikilvægi þess að færa stefnumótun á sviði byggðamála nær sveitarfélögum og landshlutasamtökum sveitarfélaga og að mikilvægt sé að líta á höfuðborgarsvæðið sem mikilvægan hlekk byggðapróunar og samkeppnishæfni landsins.

Nýsköpunarmiðstöð tekur undir þau viðhorf sem fram koma í greinargerð með lögunum að nái þau fram að ganga muni lögin geta haft í för með sér vandaðri lantímaáætlanagerð fyrir alla landshluta og aukna samhæfingu áætlana sem ætti að leiða til aukinnar hagkvæmni og betri árangurs.

Þar sem markmið frumvarpsins lúta að aukinni samvinnu allra aðila sem koma að byggðapróun og eflingu samkeppnishæfni er mikilvægt að benda á hlutverk Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands við eflingu atvinnulífs, samkeppnishæfni og byggða.

Nýsköpunarmiðstöð Íslands hefur frá upphafi starfað að atvinnuþróun og nýsköpun á landinu öllu. Starfsstöðvar Nýsköpunarmiðstöðvar eru í Reykjavík, á Ísafirði, Akureyri, Vestmannaeyjum og á Sauðárkróki. Unnið er að því að hefja starfsemi á Djúpavogi. Meðal verkefna Nýsköpunarmiðstöðvar er innleiðing nýsköpunar á sviði ferðaþjónustu, vöruþróun í hefðbundnum atvinnurekstri, tækniþróun og frumkvöðlastarf, nýsköpunar- og frumkvöðlastarf í skólum og stuðningur við úrbætur í rekstri og vöxt hefðbundinna fyrirtækja og sprotafyrirtækja. Nýsköpunarmiðstöð kemur að handleiðslu og ráðgjöf við frumkvöðla og fyrirtæki um allt land og rekur, eða kemur að rekstri átta frumkvöðlasetra víða um land, bæði á eigin vegum og í samstarfi við heimaaðila. Nýsköpunarmiðstöð Íslands er leiðandi í uppbyggingu og miðlun þekkingar á klasasamstarfi um land allt.

Með þessum hætti leitast Nýsköpunarmiðstöð við að styðja við samkeppnishæfni landsins alls og vinna með frumkvöðlum og fyrirtækjum að því að brúa markaðsbresti á sviðum nýsköpunar, tækniþróunar og viðskiptaþróunar. Þannig er Nýsköpunarmiðstöð mikilvægur hlekkur í byggðapróunarstarfi á Íslandi. Í þessu ljósi fagnar Nýsköpunarmiðstöð Íslands ákvæðum laganna um skipulagða farvegi fyrir þverfaglegt samstarf og vonar að þau muni leiða til aukins samráðs og samvinnu á milli ríkis, sveitarfélaga, ríkisstofnanna og annara hagsmunaaðila sem starfa að byggðapróun.

f.h. Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands

Kveðja,

Berglind Hallgrímsdóttir
Framkvæmdastjóri / Managing Director

Nýsköpunarmiðstöð Íslands / Innovation Center Iceland

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Atvinnuveganefnd Alþingis
b.t. Kristjönu Benediktsdóttur
Skrifstofu Alþingis, nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 15. maí 2015

1505018SA AGB
Málalýkill: 401

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um byggðaaætlun og sóknaáætlanir, 693. mál.

Ofangreint frumvarp barst Sambandi íslenskra sveitarfélaga til umsagnar 13. maí sl. með tölvubréfi.

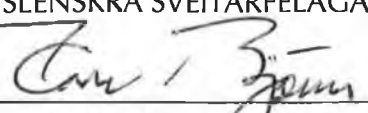
Eins og fram kemur í athugasemdum við frumvarpið hefur sambandið verið þátttakandi í verkefninu um sóknaráætlanir landshluta frá upphafi og fulltrúi þess tók þátt í undirbúningi frumvarpsins. Sambandið telur að verði frumvarpið að lögum sé stigið mikið framfaraspor í byggðamálum landsins. Lögin muni, svo framarlega sem fullnægjandi fjárveitingar fáist, stuðla að markvissari aðgerðum í byggðamálum og bættum árangri. Helstu umbæturnar, sem sambandið telur að lögin muni hafa í för með sér, eru:

- Vandaðri langtímaáætlanagerð á landsvísu og fyrir landshlutana átta. Í stað fjögurra ára byggðaaætlunar fyrir landsbyggðina verður byggt á heildstæðri byggðaaætlun fyrir allt landið til sjö ára og landshlutaáætlunum til sama tíma.
- Meiri samhæfing milli opinberra áætlana muni leiða til betri nýtingar á opinberu fé og betri árangurs.
- Skipulagðir farvegir fyrir þverfaglegt samstarf á milli ráðuneyta um byggðamál og milli ríkis og sveitarfélaga muni gera stjórnsýslu ríkis og sveitarfélaga skilvirkari.
- Aukið samráð og samvinna innan landshlutanna um áætlanir og aðgerðir og meira forræði heimamanna muni stuðla markvissari aðgerðum og betri árangri í innleiðingu aðgerða.

Frumvarpið er í samræmi við stefnumörkun sambandsins 2014-2018 þar sem kveðið er á um að sambandið skuli í samvinnu við landshlutasamtök sveitarfélaga beita sér fyrir eflingu sóknaráætlanaverkefnisins m.a. með auknum fjárveitingum frá ríkinu til verkefnisins, aukinni samþættingu opinberra áætlana og meira forræði heimamanna á uppbyggingu á sínum svæðum. Sambandið gerir sér vonir um að Alþingi muni ná að afgreiða málið á þessu þingi. Sóknaráætlanaverkefnið hefur sannað sig í verki og mjög mikilvægt er að festa það í sessi með lagasetningu.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson framkvæmdastjóri

Kirkjubæjarklaustur 18. maí 2015

Umsögn f.h. Skaftárhrepps

693. mál frumvarp til laga um byggðaaætlun og sóknaráætlanir

3. gr. Byggðaaætlun

Taka ætti skýrt fram í 7.m.gr að samráð sé haft við sveitarfélög á svæðum sem búa við langvarandi fólksfækkun.

4. gr. Sóknaráætlanir landshluta

Í athugasemdum með frumvarpinu kemur fram að hver landshluti geri samning við ráðuneyti um fjárframlög sem heimamenn ráðstafa til framkvæmdar áætluninni. Ekki er hins vegar tiltekið í 4. gr. að fjármunir til landshlutasamtaka fylgi sóknaráætlun en mikilvægt er að það komi fram. Mikilvægt er að tryggja að fjármunir til sóknaráætlunar skerðist ekki þar sem svelt sóknaráætlun þjónar seint tilgangi sínum.

Nefndasvið Alþingis
Umhverfis- og samgöngunefnd
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 2. júní 2015
Tilvísun: 201505032 /,

Efni: Frumvarp til laga um byggðaaætlun og sóknaráætlanir

Vísað er til erindis nefndasviðs Alþingis frá 13. maí sl. þar sem Skipulagsstofnun er gefinn kostur á að veita umsögn um frumvarp til laga um byggðaaætlun og sóknaráætlanir sem lagt hefur verið fram á Alþingi (þingskjal 1167 — 693. mál).

Skipulagsstofnun fagnar framkomnu frumvarpi og telur það til þess fallið að styrkja stefnumörkun hins opinbera á sviði byggðamála.

4. gr. frumvarpsins

Í 4. grein frumvarpsins er fjallað um sóknaráætlanir landshluta. Í 3. ml. 1. mgr. er tilgreint að þær skuli taka mið af meginmarkmiðum byggðaaætlunar, skipulagsáætlunum, menningarstefnu og, eftir atvikum, annarri opinberri stefnumótun.

Skipulagsstofnun leggur til að í framangreindri grein verði einnig vísað til landsskipulagsstefnu, þannig að 3. ml. 1. mgr. 4. greinar hljóði svo: „Í sóknaráætlunum landshluta skal mælt fyrir um svæðisbundnar áherslur sem taka mið af meginmarkmiðum byggðaaætlunar, **landsskipulagsstefnu**, skipulagsáætlunum, menningarstefnu og, eftir atvikum, annarri opinberri stefnumótun.“

Þetta er lagt til þar sem landsskipulagsstefna telst ekki til „skipulagsáætlana“ samkvæmt skipulagslögum, eins og virðist vera gengið út frá í athugasemdum við þessa grein frumvarpsins. Mikilvægt er að tryggja gott samspil á milli landsskipulagsstefnu og sóknaráætlana landshluta. Sem dæmi, er í fyrirbyggjandi tillögu að landsskipulagsstefnu gert ráð fyrir að tilteknum stefnumiðum sem þar eru sett fram um kjarna og vinnusóknarsvæði verði framfylgt á vettvangi sóknaráætlana landshluta. Þannig geta sóknaráætlanir gegnt mikilvægu hlutverki við framfylgd stefnu sem sett hefur verið fram í landsskipulagsstefnu um skipulagsmál og þróun byggðar.

6. gr. frumvarpsins

Í a-lið 6. greinar eru lagðar til breytingar á 2. gr. laga um Bygðastofnun, þar sem fjallað er um hlutverk stofnunarinnar. Frumvarpið gerir ráð fyrir að áfram standi þar, líkt og í gildandi lögum, að Bygðastofnun geti tekið þátt í gerð svæðisskipulags samkvæmt skipulagslögum.

Hér er um að ræða ákvæði sem kom til með setningu laga um Bygðastofnun nr. 106/1999. Var því þá ætlað að koma í stað ákvæða eldri laga um að Bygðastofnun gæti unnið svæðisbundnar byggðaaætlanir í samráði við sveitarfélög, atvinnuþróunarfélög og aðra aðila er málið varðaði.

Skipulagsstofnun bendir á að ákvæði skipulagslaga um gerð svæðisskipulags gefa ekki kost á því að Byggðastofnun geti verið aðili að svæðisskipulagsgerð. Skipulagsstofnun leggur því til þá breytingu á a-lið 6. gr. frumvarpsins að niður falli málslíðurinn „Stofnunin getur einnig tekið þátt í gerð svæðisskipulags samkvæmt skipulagslögum.“

Skipulagsstofnun vekur jafnframt athygli á að vel getur átt við að samþætta vinnu annarsvegar sveitarfélaga að gerð svæðisskipulags samkvæmt skipulagslögum og hinsvegar gerð sóknaráætlunar fyrir viðkomandi landshluta. Benda má á nýlegt áhugavert dæmi þar sem tekist hefur vel að leiða saman stjórnvöld, íbúa og atvinnulíf til að móta slíka samþætta stefnu í byggða- og skipulagsmálum, en það er vinna að þróun svokallaðs svæðisgarðs og gerð svæðisskipulags fyrir Snæfellsnes, sem nú er nýlokið, „Svæðisskipulag Snæfellsness 2014-2026, Andi Snæfellsness – Auðlind til sóknar“.

Ásdís Hlökk Theodórsdóttir

Einar Jónsson